

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

231

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-70,000 עותקים

"וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ... וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא"

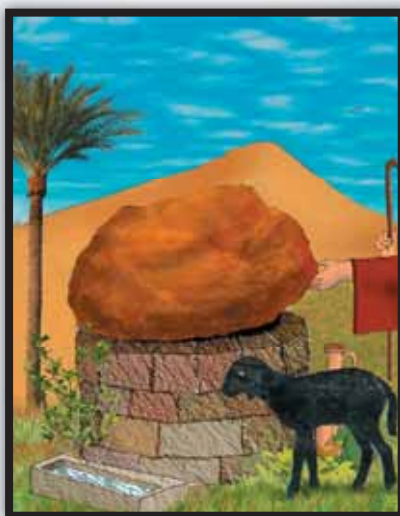
התפקיד של עם ישראל בעולם
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שחרית ועמד בתפלתו וכי ינטו צללי ערב ושפך שיחו לפני השי"ת וגם אם בא השמש לא חשך פיו ולבו מלהפגיע השמימה, בפרט כי יצטרפו יחד בי עשרה ושכינתא שריא, הרי מובטח להם כי לא ישיבו פניהם ריקם וישמע קול תחינתם ורינתם לפניו יתברך בכל קריאתם אליו.

'אברהם אבינו תיקן תפילת שחרית', כי בבקר מנהיג הקב"ה את עולמו במדת החסד ולכן אברהם שהוא עמוד החסד תיקן תפלת שחרית בזמן החסד! אבל אחר הצהרים מתחיל מדת הדין וכן תראה שהחולה בשחרית מרגיש טוב ואחרי הצהרים מתחיל החום לעלות ולכן תפלת המנחה תיקן יצחק אבינו כי הוא מדת הפחד שהיא גבורה ובערב שהדינים מתגברים בא יעקב אבינו ותיקן תפלת ערבית, כי הוא מדת תפארת דהיינו: תורה. וע"י התורה יכולים לעמוד נגד הדינים המתגברים בחשכת הלילה.

ובזה נבין מה שאמרו חז"ל ('סוטה' לד.): **'מעשה אבות סימן לבנים'**, כי הנה אברהם שתיקן תפלת שחרית אנו למדים ממה שכתוב: **'וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עֲמַד שָׁם' וַאֲיֵן עֲמִידָה, אלא תפלה' והיינו: בזמן החסד שהאנשים קמים ממיטתם אחרי שנחו מיגיעתם והשמש עולה על פני הארץ ומאירה לכל אדם והם עומדים בקומה זקופה ומקבלים החסד בנחת רוח, אבל גם אז **'אֵיֵן עֲמִידָה, אלא תפלה'!** והיינו: **'סימן לבנים'**,**

המשך בעמ' 2 <<<

טלית ותפלין פותח את הסוד ומתפלל וקולו נשמע בשמים ובשמי השמים, אבל מי תיקן והשלים זאת, מי חיבר החוטים הרוחניים להוליך ולהעלות את כל התפלות מכל ישראל בכל דור ודור ולהעבירם מעולם העשייה לעולם היצירה ומעולם היצירה לעולם הבריאה ומעולם הבריאה לעולם האצילות, עד לתחת כסא כבודו יתברך? אברהם אבינו ע"ה!

הוא אשר איזן חקר ותיקן תפלת שחרית לכל דורותיו! וכן יצחק אבינו תיקן תפלת המנחה! ויעקב אבינו תיקן תפלת מעריב. ומאז ועד סוף כל הדורות כל תפילה כל תחינה אשר תהיה לכל אדם ולכל עם ישראל אשר ידעו איש נגעי לבבו, השכים

אחז"ל (ברכות כו:): **'תפלות אבות תקנום; אברהם תיקן תפלת שחרית, שנאמר (בראשית יט): 'וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עֲמַד שָׁם'... יצחק תיקן תפלת מנחה, שנאמר (בראשית כד): 'וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בִּשְׂדֵה לְפָנָיו עֶרְבָה' ואין שיחה אלא תפלה... יעקב תיקן תפלת ערבית, שנאמר: 'וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם' ואין פגיעה, אלא תפלה.'**

כבר ביארנו מאמר זה ע"פ מה שמצאו חכמי הטבע בזמננו, להעביר את הקולות והדבורים ממרחק אחד לחברו אף שהם רחוקים מרחקים עצומים, הוא ענין הטלפון שאדם עומד בקצה א' מהעולם ומדבר עם חברו בקצה השני באופן קל מאד, הוא רק צריך לחייג מספר ולשים את השפופרת באזנו ובפיו והרי הוא שומע ומדבר בכל העולם!

אבל יש לדעת כי עד שהמון בני האדם הגיעו להיות עומדים ומדברים בטלפון, קדמה לזה עבודה רבה ומאומצת רבת כשרון מאלפי מוחות בני אדם ויגיעת כפים בלי הרף זמן רב, כמה מכונות אדירות הותקנו לזה, כמה חבלים נמשכו דקים ועבים ארוכים וקצרים וכשהושלם ונתקן הכל נגש האדם ומדבר ואינו מבחין כלל, מה רבה היתה העבודה שהשקיעו במכשיר הלזה עד שהוא עומד ומשתמש בו.

זה מה שאנו צריכים להתבונן במאמר הנזכר ע"פ משל של הטלפון, דהנה כעת קם ועומד לו בן אדם בשעות הבקר, לובש

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 1 >>>

אוהבו אבל בצנעה כביבוי אורות, כמו שנאמר (תהילים קד): **"בו תרמש כל חיתו יצר"**, 'אלו אומות העולם, שדומין לחיות' (מדרש תהלים קד). והם טורפין וממיתין סוקלין ושורפין את בני ישראל ומתוך כך הם צועקים להקב"ה, הרי שמתוך החושך מדבר עם אוהבו.

"ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (בראשית כח). אם יבוא אחד ויטען למה אומות העולם יושבים על שמריהם שקטים ושלוים ואנו טרופים ומטולטלים? תשובתו בצדו; כי ישראל הוא יסוד כל העולם ואף כשהם עומדים במצב של **"והנה סלם מצב ארצה"**, אעפ"כ **"וראשו מגיע השמימה"**, כי נשמת ישראל אחרת מכל האומות, **"והנה מלאכי אלקים עלים ויודים בו"**, כלומר: **"בו" ב"סלם"** הזה ע"י מעשי ישראל יש למלאכים עליה וירידה.

"והנה ה' נצב עליו"; על מה בני נרדפים על צוארם? כי **"הקב"ה מדקדק עם סביביו, כחוט השערה"** (יבמות קכא). **"ויאמר אני ה' אלקי אברהם אביה ואלקי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעה: והיה זרעה פצפר הארץ"** אימתי **"לך אתננה ולזרעה"**? כשיהיה **"זרעה פצפר הארץ"**. וכן אחז"ל (שמות רבה בשלח כה ט): **"והיה זרעה פצפר הארץ ופרצת ימה וקדמה"**, **"כפיצפר הארץ כשיגיעו בניך עד עפר הארץ, אותה שעה ופרצת ימה וקדמה הוי; מקים מעפר דל"** (שמואל א ב). וכבר עברנו גם את זה. יה"ר שיקימנו הקב"ה ויגאלנו בב"א. ■ (לב אליהו).

אצלו לפרקים אמר המלך: **"כבו את הנרות כבו הפנסין שאני מבקש לדבר עם אוהבי בצנעה"**. כך השקיע הקב"ה גלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצנעה... אותן שתי שעות שהשקיע לו הקב"ה חמה בצאתו מבית אביו אימתי החזירן? בחזירתו לבית אביו. הה"ד (בראשית לב): **"ויזרח לו השמש"** אמר לו הקב"ה: **"את סימן לבניך, מה אתה בצאתך השקעתי חמה ובחזירתך החזרתי לך גלגל חמה, כך בניך בצאתם (ירמיה טו): "אמללה ילדת השבעה" ובחזירתן (מלאכי ג): "וירקה לכם יראי שמי" ע"כ.**

הרי לפנינו מה שדרשו חז"ל פרשה שלמה, שיעקב סימן לבניו על הגלות ועל הגאולה, **"ויצא יעקב"** כי יעקב אבינו בורח הוא מחמת מרדין והולך בגלות ומפחד ומתירא מפני עשיו בא"י ומפני לבן בחו"ל. ואין עצה ואין תבונה אלא שיטמין עצמו בבית שם ועבר לעסוק בתורה ואינו שוכב לישון כל אותן השנים ואח"כ פניו מועדות לילך אצל לבן ורוצה לעבור, אבל הקב"ה שם לו כל העולם כולו ככותל לפניו בכדי שיפגע במקום שיתפלל לפניו! וגם מכבה האורות **"כי בא השמש"**.

"משל לאוהבו של מלך" פירוש: שיהיו זמנים מזהירים לישראל שהם בבחינת בקר, אז קול ה' בהדר, הקב"ה מדבר עם בניו בפרהסיא לעיני כל העולם, שולח להם נביאים ומעמיד מתוכם סנהדרין ומשמרות כהונה ולויה, אבל בהתגברות הדינים עליהם **"תשת חשך ויהי לילה"** (תהילים קד), גם אז מדבר הקב"ה עם

שגם בזמן שכלל ישראל עומדים במצב מזהיר וכאור בקר תזרח להם השמש, תיקן אברהם תפלת שחרית **"להגיד פבקר חסדך"** (תהילים צב).

"יצחק תיקן תפלת מנחה", כי הוא **"סימן לבנים"** במדת הדין, כמ"ש חז"ל: שמיצחק מתחיל חשבון גלות מצרים וזהו: **"ויצא יצחק לשוב בשנה" ואין שיחה, אלא תפלה** והנה אברהם שהוא מדת החסד אמר (בראשית טו): **"במה אדע כי אירשנה"**, רצה שתהיה לבניו ארץ ישראל בתורת ירושה, דהיינו: בין יעשו רצון קונם ובין אם ח"ו לא יקיימו את התורה, יורשים הם, אבל יצחק אבינו שהוא מדת הדין הזכיר רק מתנה (בראשית כז): **"ויתן לך"**, שאין נותנין רק למי שיש נחת רוח ממנו.

"יעקב תיקן תפלת ערבית, שנאמר: ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ואין פגיעה, אלא תפלה". יעקב אע"ה מסמל ענין התגברות הדינים, חרבן המקדש והגלות והוא חושך הלילה וכן מפורש בחז"ל (ילקוט שמעוני בראשית כח ק"ט): **"רבי יהושע בן לוי פתר קריא בגליות ויצא יעקב מאר שבע"** (בראשית כח) - **"ויצא מן פת מפת ציון כל הדרה"** (איכה א)... **"ויקח מאבני המקום" - "תשתפכנה אבני קדש"** (איכה ד).

ועוד אמרו (מדרש רבה בראשית סח י): **"ויפגע במקום" - בקש לעבור, נעשה העולם כולו כמין כותל לפניו, "כי בא השמש" - רבנן אמרי: "כי בא השמש" - מלמד שהשקיע הקב"ה גלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצנעה. משל לאוהבו של מלך שבא**

גלות

"שוב אל ארץ אבותיך"

קשה גלות בין קרובים מגלות אצל נכרים

בדרך נראה מזה, עד כמה צריכים לשקול בפלס את המילים שאדם מוציא מפיו. ובמקום אחר אנו רואים שכאשר באו אחי יוסף ממצרים וספרו לאביהם את כל המוצאות אותם וכי מושל הארץ נתנם למרגלים ועוד פקד עליהם להביא את בנימין, אז לא קלל יעקב אבינו את המושל, אדרבה צוה להביא לו מתנות; **"מעט דבש"**. (בראשית מג) וגו' והתפלל עליהם שימצאו חן בעיני האיש. ולו היה מוציא מפיו דבר קללה על האיש אשר דבר אתם קשות היה הורג את בנו אשר אהבו מכל בניו (חפץ חיים' עה"ת). ■

את הכל, לא גזר פרעה אלא על הזכרים וכן מצינו גם אצל עשו, שיעקב התחנן (בראשית לב): **"הצילני נא מיד אחי מיד עשו... פן יבוא והפני אם על בניי"**. יעקב התירא כאן מגלות אדום, הוא עשו אחיו ובשביל זה התאבק עם שרו של עשו. אבל גלות מצרים קבל עליו אחרי שהבטיח לו הקב"ה (בראשית מו): **"אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה"**. ובענין אחר בפרשה מלמדנו ה'חפץ חיים' מוסר גדול בעניני זהירות בדבור: **"עם אשר תמצא את אלקיך לא יחיה"** (לא לב) וברש"י: **"מאותה קללה מתה רחל"**

לכאורה צריך להבין, בשביל מה ולמה נצטוה יעקב אבינו לנוד מגלות לבן דרך ארץ כנען לגלות מצרים, הלא עליו ועל זרעו נגזרה הגזירה: **"כי גר יהיה זרעה בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה"** (בראשית טו). ועשרים שנה כבר עבד אצל לבן והיה יכול לשבת כאן ולהשלים את שנות השעבוד שנגזרו עליו ולמה לכתת רגליו מגלות אל גלות? אלא שמע מינה שקשה ביותר להיות גולה בן קרובים, מלהיות בארץ נכריה בין נכרים, כי בעת שלבן בקש לעקור

עלי הגיון

"וַיֹּאמֶר לְבֶן טוֹב תְּתִי אֹתָהּ לָךְ... שְׁבֵה עִמָּדִי"

מדוע לבן ששנא תלמידי חכמים הסכים לתת את רחל בתו ליעקב?

בתו ליעקב אבינו. שכן ידע היטב לבן הרשע שבתו רחל צדקנית היא ותיאר לעצמו שגם אם ישאנה רשע כעשו יעלה בידה להחזירו בתשובה ולהשיבו למוטב... כמו כן, הוא הבין שיעקב הצדיק אף הוא יוכל להחזיר בתשובה כל אשה וישא ולו תהא מרשעת בכל הוויתה...

מעתה, הגיע לבן הרמאי למסקנה כי הדרך הישרה ביותר מבחינתו, בכדי למנוע את התרבות הצדיקים בעולם - הינה לשרך את רחל ליעקב וכך, הן אמנם שני הצדיקים הללו יחיו בשלום זה עם זה ואולי אפילו יעמידו דור ישרים מבורך, אולם בכך יסור האיום מפני תנועת התשובה שעלול כל אחד מהם להוביל בפני עצמו אילו בן זוגו לא יהיה צדיק כמותו.

ללמדך, עד היכן מגעת רשעותו של לבן הארמי! ('מקדש הלוי' לרבי מהרי"צ הלוי דינר זצוק"ל ראב"ד לונדון). ■

קטן - שאלה מחוכמת: להלכה נפסק ('באר היטב' יו"ד ב ס"ק טו בשם שו"ת 'חות יאיר' קפה במהדורות המאוחרות של הספר 'חות יאיר' נשמט דין זה על ידי הצנזור): שיש להמנע מלשרך גוים, שכן על ידי כך גורם השדכן להרבות גוים בעולם.

מעתה - שאל ה'בית הלוי' את בנו - מה יהיה הדין בשני גוים עקרים, שאינם יכולים להביא תולדות לעולם? האם מותר לשרך זה לזה?

הגר"ח הרהר רגע ולאחר מכן השיב בשלילה: "לא!" - הוא אמר, "אסור לשרך אפילו שני גוים עקרים זה לזה, שכן בהחלט יתכן - שכל אחד מהם ינשא לבן - זוג שאינו עקר ובכך, ימנעו שני זוגות מלהרבות גוים בעולם... מה שאין כן אילו נשרך את שני העקרים זה לזה, אשר אז יהיה לנו רק זוג אחד שאינו מביא גוים נוספים לעולם."

על פי מעשה זה, ניתן אף להבין את מניעיו של לבן בהעדפתו לשרך את רחל

הצהרתו של לבן לכאורה טעונה ביאור - אילו היה הוא יהודי יקר, צדיק וירא שמים, או למצער אדם פשוט בעל אמונה תמימה - יכולים היינו להבין כי פסגת שאיפותיו הינה לזכות לחתן כדוגמת יעקב אבינו.

אולם כידוע, לבן הרמאי בהחלט לא ענה על אפילו לא אחת מההגדרות הללו! הוא לא היה צדיק ולא ירא שמים ואפילו לא בעל אמונה! על מה התבסס איפוא רצונו לראות את רחל בתו נשואה לצדיק כיעקב? מדוע יעקב היה החתן המשולם מבחינתו של לבן הרשע - עד שהכריז ואמר: "טוב תתי אִתָּה לָךְ מִתְּתִי אִתָּה לְאִישׁ אַחֵר"? הלא למיטב הבנתנו - בהחלט היה מקום שיעדיף לבן חתן כדוגמת עשיו הרשע - על פני חתן כמו יעקב!

את התשובה, נוכל להבין באמצעות התבוננות במעשה הבא: ביום מן הימים, שאל מרן ה'בית הלוי' את בנו, רבינו חיים הלוי מבריסק, שהיה באותם ימים ילד

רמז

"וַתֹּאמֶר אֶסְף אֶלְקִים אֶת חֲרַפְתִּי... יֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר"

סוד הקרבת הקרבנות הוא עקירת התאוות הבהמיות

ולא יהיה בושה. כמו שנאמר: "לא עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְנָרוּ" (ישעיה כט כב) ודוק.

עוד על הנ"ל יש לומר: דהנה כל עניני העולם הזה הוא בחינת חרפה, שכל הענינים הם מעשה בהמה; אכילה ושתיה ומשכב. אבל הצדיקים אשר כל מחשבתם הוא לשמים הם מלקטים הנצוצות הקדושות מכל עניני הגשמיים ואז הוא צורך גבוה ואין בו חרפה ואדרבה היא לכבוד ולתפארת ועל ידי זה אין להם 'נהמא דכסופא' ואפשר שעל זה רמזו חז"ל ('פסחים' קיג.): 'פשוט נבלה בשוק ואל תצטרך לבריות' דהיינו: שכל עניני העולם הזה המאוסים יהיה לו גם כן לכבוד ולתפארת וכדי שיהנה מיגיע כפיו ולא יהיה לו 'נהמא דכסופא'. (אך פרי תבואה עה"ת). ■

חוש גשמי מאד נגד חושי הראות והשמע והריח ולכן לא נאמר אצלו יתברך כמו (בראשית ח): "וַיִּרְחַח ה'", "וַיִּשְׁמַע ה'" (במדבר יא). "וַיִּרְא ה'" (בראשית ו).

ולכן יש לומר, דבשביל זה היו ישראל מקריבין קרבנות, משום דהבהמה היא משתמשת בחוש זה יותר מכל החושים והעיקר הוא אצלה החוש המישוש ולכן היו מקריבין אותה כדי לדחות מאתנו חוש זה ולא נשתמש בו כל כך רק כפי ההכרחי. והנה בחלקו של יוסף היה המשכן שילה שהיה מקריבין בו קרבנות. ואח"כ הבית המקדש שהיה בחלקו של בנימין. וזה: "אֶסְף אֶלְקִים אֶת חֲרַפְתִּי", על ידי בני יוסף וגם על ידי "יוסף ה' לִי בֶן אַחֵר".

או יש לומר על דרך פשוט משום דעל ידי הקרבנות נתכפרו כל עונות ישראל

"וַיִּזְכֹּר אֶלְקִים אֶת רַחֵל... וַתֹּאמֶר אֶסְף אֶלְקִים אֶת חֲרַפְתִּי... יֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר" (בראשית ל כב-כד).

והנה לכאורה נראה שמצד ב' טעמים קראה לו יוסף. וגם קשה מה חרפה היה לה על עצמה? והנה פירש רש"י ז"ל: 'שהייתי לחרפה שאני עקרה והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו של עשו הרשע'.

והנה ראיתי ב'בעל עקידה' זל"ה שכתב: לפי שתאות הזווג היא חרפה לכאורה. רק שצריך לקיים המין, אבל אם לא להעמיד תולדות אז הוא בודאי חרפה, לכן אמרה: "אֶסְף אֶלְקִים אֶת חֲרַפְתִּי". ולדעתי יש לומר, דהנה מבוואר בהרמב"ם ז"ל ('מורה נבוכים' ג ח): 'דחוש המישוש חרפה היא לנו' דהוא

"מַה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"

בפסוק זה רמז לשלשה בתי מקדש

פנינים לפרשה

"וְהָנָה מִלְאָכֵי אֱלֹקִים עֲלֵימָם וַיְרִידִים בּוֹ" (כח יב)

רבנו הרמב"ן בפירושו על התורה הביא, מדברי חז"ל שאמרו: שהיה מראה זה כענין מראה בין הבתרים שנראה לאברהם אבינו, כי הראהו הקב"ה את ממשלת ארבע המלכויות שימלכו על ישראל במעלתם ובירידתם והבטיחו הקב"ה כי הוא יהיה עמם ובכל אשר יארע להם הוא ילך ביניהם וישמרם ויצילם מיד המלכים.

והביא מדברי ה'פרקי דרבי אליעזר' הגדול (לה): שהראה לו הקב"ה ארבע מלכויות מושלים ואובדים, הראהו שר מלכות בבל עולה שבעים עוקים (מעלות) ויורד. והראהו שר מלכות מדי עולה חמישים ושנים עוקים ויורד. והראהו שר מלכות יון עולה מאה ושמונים עוקים ויורד. והראהו שר מלכות אדום עולה

ואינו יורד! כמו שאמר הכתוב בישעיה (יד) שאומר שר של ארם: **"אֲעֲלֶה עַל בְּמַתִּי עַב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן"**. מיד אמר לו יעקב: **"אֵף אֶל שְׂאוֹל תִּנְרַד אֶל יִרְכָתִי בּוֹר"**. אמר לו הקב"ה לשרו של ארם (עובדיה א): אף **"אִם תִּגְבִּיהַ פְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין פּוֹכְכִים שִׁים קִנְהַ מִשֶּׁם אוֹרִידָה נְאֻם ה' "**. ויהי רצון שיתקיים במהרה בימינו **"וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל"** (ישעיה נט).

"מַה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים" (כח יז)

בפסוק זה מוזכר ג' פעמים ענין תואר המקום הקדוש הזה: **"מַה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"**.

והביא על כך רבנו בחיי את דברי חז"ל במדרש רבה (סה כג): שהראהו הקב"ה את בית המקדש בנוי, חרב ובנוי. בנוי הוא מה שכתוב בתחילה: **"מַה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה"**. חרב הוא מה שכתוב לאחר

מכן: **"אֵין זֶה"**. ובנוי הוא מה שכתוב לבסוף: **"וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"**. ולפי זה רומז הכתוב רק כלפי שני בתי המקדש; הראשון והשני.

אבל, אומר רבנו בחיי שיתכן לפרש: שיש בכתוב הזה רמז לשלשה בתי המקדש והוא ממה שידוע כי מלת זה רומז לשכינה, כמו שאמר הכתוב (שמות טו): **"זֶה אֱלֹי וְאֶנְהוּ"** ואמר: **"מַה נֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה"**, על בית המקדש הראשון ששרתה בו שכינה.

ומה שאמר הכתוב: **"אֵין זֶה"**, הוא רומז על בית שני שלא שרתה בו השכינה כבתחילה, כמו שכתוב בנבואת חגי (א ח): **"וְאֶרְצָהּ בּוֹ וְאֶפְכְּרָהּ (וְאֶפְכְּרָהּ)"**, נכתב: **"וְאֶפְכְּרָהּ"** חסר אות ה"א, כי השכינה שהיא הה"א נחסרה משם.

ומה שאמר הכתוב: **"וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"**, בא לרמוז על הבית השלישי שיבנה במהרה בימינו, שתחזור בו העבודה והשכינה לירושלים כימי קדם. ודוקא בזה הזכיר **"שָׁמַיִם"**, לומר, שיהיה כולו מעשה שמים ולא בנין של אדם, כמו הראשונים שהזכיר בהם **מקום ובית**.

וכן מצינו שרמז משה בברכתו לבנימין שבית המקדש היה בחלקו, **"יִשְׁכֵּן לְבֵטַח עֲלָיו"** (דברים לג) זה בית ראשון ששרתה בו שכינה שנקראת **"יְרִיד ה' "**.

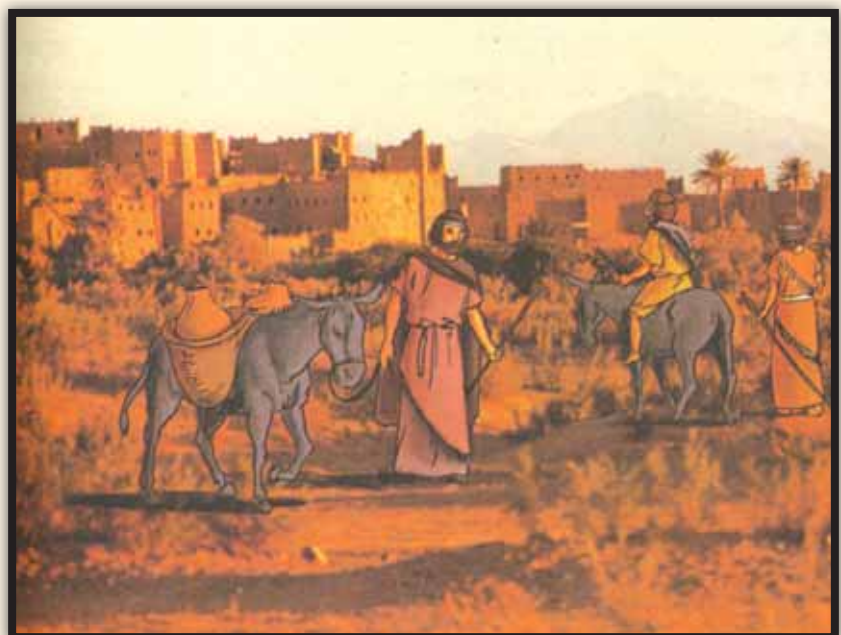
"הִפֵּף עֲלָיו כָּל הַיּוֹם", זה בית שני שלא שרתה בו שכינה. **"וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכַן"**, זה בית שלישי העתיד שתשרה בו שכינה.

וכן תמצא עוד במסכת 'נזיר' (לב:): **"הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' מָה, זֶה מִקְדָּשׁ רִאשׁוֹן מִקְדָּשׁ שְׁנַיִם מִקְדָּשׁ שְׁלִישִׁי, שָׁמַע מִינָה שְׁנַיִם בְּתֵי מִקְדָּשׁ יַחְרְבוּ וְאֵילוּ הַשְּׁלִישִׁי יַעֲמוּד לְעוֹלָם"**.

"וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" (כח יז)

רבנו בחיי הביא דברי המדרש (מדרש שוח"ט צא): **"וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"** מכאן אתה למד שהמתפלל בירושלים כאילו

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

מתפלל לפני כסא הכבוד, ששם שער השמים פתוח לשמוע תפילתן של ישראל שנאמר: וזה שער השמים והכונה כי הוא **"שַׁעַר הַשָּׁמַיִם"** לעלות משם התפילות והקרבנות.

והביא על כך הרד"ל (בגליון פרד"א לה) מהכתוב במלכים (א ח) שהתפלל שלמה על: **"אֲשֶׁר יתְּפַלְלוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה"** וכו', שיתקיים בהם (שם): **"וְאֵתָה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְךָ"** ו"מִכּוֹן שְׁבַתְךָ" הוא כסא הכבוד, כמו שכתוב בתהילים (צג): **"נִכְוֵן כְּסֵאָךָ מֵאֵז מַעוֹלָם אֲתָה"** ואמר הכתוב עוד (ירמיה יז): **"כִּסֵּא כְבוֹד מְרוֹם מְרֵאשׁוֹן מְקוֹם מִקְדָּשֶׁנִּי"**, לומר שכסא הכבוד מכוון כנגד מקום המקדש בירושלים.

"ניצק שָׁמַן עַל רֵאשֶׁה" (כח יח)

ה'פענח רזא' תמה: מהיכן היה לו ליעקב את השמן, הרי כבר בא אליפו ונטל ממנו כל ממונו ולא השאיר לו אלא את המקל בלבד וכמו שאמר יעקב להלן (לב יא): **"כִּי בְּמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה?"**

תירוץ על כך מצינו בפרקי דר"א (לה) שהשמן ירד לו מן השמים בנס. ופי' הרד"ל: שיצא לחז"ל כן מכח הקושיא הנ"ל מהיכן היה לו שמן הלא לא נשאר לו אלא מקלו בלבד? ובהגהות 'פר אחד' כתב רמז לזה במילת **"שמן"**, שהוא ראשי תיבות **נס מן שמים**.

ה'פענח רזא' כתב עוד תירוץ מענין: והוא, כי מתחילה החביא יעקב אבינו שמן בתוך מקלו, בכדי שיהיה בידו למאור ללמוד תורה בדרכו ומאותו השמן יצק מעט להקריב להקב"ה.

ומן הענין להביא כאן מה שכתב החד"א בספרו 'שם הגדולים' (ש מו): על המהרש"ל שהיה מגזע רש"י. **"ונס נעשה לו בלילה אחד שלא היה לו להדליק כי אם נר קטן לשעור שעה והיה לומר. ומשכיה שמעתתא כמה שעות ונר"ו יאיר משיך נהוריה עידן ועידנין. והוא הדבר אשר יטמון ברמז בהקדמת ספרו 'ים של שלמה' שהראו לו מן השמים בנר מצוה'."**

"וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשַׁדָּה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ" (כט ב)

הרמב"ן בפירושו על התורה כותב: שהאריכה התורה בספור הזה, בכדי

להודיענו כי **"וְקָנִי ה' יַחְלִיפוּ כַח"** (ישעיה מ). ויראתו תתן להם עוז וגבורה, כי הרי יעקב אבינו בא מן הדרך והוא עיף ויגע ואעפ"כ גלל לבדו את האבן אשר היו צריכים לגוללה כל הרועים ושלשה עדרי צאן אשר להם רועים רבים, כולם רובצים על האדמה ואינם יכולים להניעה כלל. והביא עוד דברי חז"ל במדרש שפירושו בזה סוד: שיש בדברים אלו רמז על העתיד לבא, כי נזדמן לו שנכנס דרך הבאר ולא נאספו כל העדרים רק שלשה מהם ובא בזמן שהאבן על פי הבאר והעדרים שומרים, להודיעו שיצליח בדרך הזה ויצא ממנו זרע וזכה לרמז הזה.

כי הבאר ירמוז לבית המקדש וג' עדרי צאן כנגד עולי שלשה רגלים: **"כִּי מִן הַבָּאָר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים"**, שמשם היו שואבין רוח הקדש. או שירמוז **"כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִירוּשָׁלַיִם"** (ישעיה ב). שהתורה נמשלה למים. **"וְנִאֲסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים"** (בראשית כט) באים **"מִלְּבוּא חֶמֶת עַד נַחַל מִצְרַיִם"** (מלכים א ח סה). **"וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקוּ"**, שמשם היו שואבין רוח הקדש והשיבו את האבן, שיהא מונח לרגל הבא.

"וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלָאָה הַשְּׂדֵה אֵל צֹאנו" (לא ד)

פירש רש"י: **"לרחל תחילה ואחר כך ללאה, שהיא היתה עקרת הבית, שבשבילה נזדווג יעקב עם לבן'."**

רבנו יוסף חיים בעל ה'בן איש חי' בספרו 'תורה לשמה' (יט) נשאל: בבקשות שמזכירים בהם שם האמהות הקדושות רחל ולאה את מי יש להקדים תחילה, את רחל שהיתה עיקרה של בית, או את לאה שהיתה גדולה ממנה בשנים? והעלה, שיש להקדים את רחל תחילה, כמו שנמצא בפסוק זה שהקדים יעקב את רחל ללאה וכמו שפירש"י הטעם. וכן מצינו לרז"ל כאשר מזכירים את האמהות מזכירים את רחל תחילה קודם לאה, בגמרא מסכת 'הוריות' (י). **"מֵאֵן נִינְהוּ נָשִׁים בְּאֵהָלָה? שְׂרָה רַבְקָה רַחֵל לָאָה"** וכן מוכח מן הפסוק בסוף 'רות' דכתיב (רות ד): **"כִּרְחֵל וּכְלָאָה אֲשֶׁר בָּנוּ"**.

"רַחֵלְיָהּ וְעֵזְרָה לֹא שָׁכְלוּ וַאֲיֵלִי צֹאנָה לֹא אֶכְלֵתִי" (לא לח)

המהר"א אסאד בספרו 'יהודה יעלה' (חו"מ קמו): תמה על מאמר הכתוב, מה

שבחו של יעקב אבינו בזה שלא שכלו הרחלים, הלא זה ענין טבעי התלוי בידי שמים ומה פעל בזה יעקב שיקרה כך שישתבח על זה בפני לבן, אדרבא שמא מזלו של לבן הוא שגרם שלא מתו עיזו?

עוד כתב לתמוה על המשך הכתוב: שאמר: **"וַאֲיֵלִי צֹאנָה לֹא אֶכְלֵתִי"** ופרש"י: **"וַאֲיֵלִי צֹאנָה" - (ב"ק סה.) מכאן אמרו: איל בן יומו קרוי איל. שאל"כ מה שבחו? אילים לא אכלו!.** משמע אבל כבשים אכל, אם כן גולן הוא.

ותמה על כך המהר"א אסאד מהמבואר במסכת 'ראש השנה' (ז). שאסור לאכול בהמה תוך שמונה ימים ללידתה מדאורייתא שמא הוא נפל והרי האבות קיימו כל התורה כולה, א"כ מה חדוש שלא אכל איל בן יומו, הרי גם מהצאן של עצמו לא היה אוכל בן יומו, משום ספק שמא הוא נפל?

ותירץ על שתי השאלות הללו גם יחד: שבאמת עיקר דבריו לומר שלא גזל ממונו ולא אכל מאילי צאנו והקדים לומר: **"רַחֵלְיָהּ וְעֵזְרָה לֹא שָׁכְלוּ"**, כלומר: שבשום פעם לא שכלו הבהמות, נמצא א"כ שהוחזקו להוליד בני קיימא ואין לחשוש שמא הולד נפל, ממילא היה יכול לאכול משל עצמו גם בן יומו, שאין לחוש שמא הוא נפל ולכך אמר: **"וַאֲיֵלִי צֹאנָה לֹא אֶכְלֵתִי"**, שלא לקח משלו כלום אף שהיה בזמן שמותר כבר לאכילה.

"וַיֵּאמֶר יַעֲקֹב לְאֶחָיו לְקַטּוּ אֶבְנִים" (לא מו)

פירש רש"י: **"הם בניו, שהיו לו אחים נגשים אליו לצרה ולמלחמה'."**

רבינו יהודה החסיד כותב בספר 'חסידים' (שמג) על הפסוק (תהילים קלג): **"הִנֵּה מִה טוֹב וּמִה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יָחַד"**, "אַחִים גַּם" עולה בגימטריא - בנים.

העיר על כך החד"א בהגהות 'ברית עולם': שאפשר לומר שרמז בזה מוסר לאב שבניו גדולים, שלא יכביד עולו עליהם אלא יחשיבם כאחים ובזה יהיו נוחים וישבו הוא ובניו בשלוה. והביא לכך סיוע מדברי הכתוב שלפנינו, שיעקב אבינו ע"ה קרא לבניו **"אַחִים"** לפי שהיה מחשיב את בניו כאחיו. וכן ראוי לאב שיחשוב בניו גדולים כאלו הם אחיו ובזה יהיו שקטים ושאננים וזהו הרמז כי **"אַחִים גַּם"** גימטריא - בנים. ■

'נוח לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים'

מלח בטעם סוכר

"וְהִנֵּה הוּא לְאָה"

זהירות מהלבנת פנים

גדול כבוד הבריות, שפעמים נדחו אסורי חכמים מפני כבוד הבריות. וחכמים מחלו על כבודם ולא העמידו דבריהם במקום כבוד הבריות ולכן התירו לטלטל אבני קינוח לבית הכסא בשבת ('שבת' פא:). או מי שנחתכה ציצית טליתו בכרמלית, מותר לו להגיע לביתו ('מנחות' לח:). וכן מותר שלא לפשוט בגד כלאים דרבנן ברשות הרבים. והרבה פרטי דינים יש בזה.

למדנו מכאן חשיבות ענין הבושה בעיני חכמים, גם בפרשתנו רואים אנו שלבן החליף את רחל בלאה ובכל זאת רחל לא ביישה את לאה ואף מסרה לה את הסימנים שנתן לה יעקב.

להלן שני ספורים על גדולי ישראל שהפליגו בזהירות מכל חשש הלבנת פנים:

מסופר על מהרי"ל דיסקין זצ"ל, שבמוצאי שבת חורפית אחת התכנסו התלמידים לשעור הקבוע שמסר בפרשת השבוע. אחד התלמידים מזג לכולם כוסות תה והניח במרכז השלחן צלחות סוכר. עקב חולשתו זקוק היה רבנו לכמות גדולה של סוכר ועל כן בחש התלמיד בכוסו של רבו כמה וכמה

כפיות סוכר מן הצלחת שלידו. הודה לו רבנו. שתה תוך כדי הרצאת דבריו ושתו התלמידים.

לאחר ששתה את רוב הכוס, נכנסה הרבנית מן המטבח בסערה. הבחין בה רבנו ומיהר להרגיעה: "הכל בסדר". מיד ניכרה הקלה על פניה והיא שבה למטבח. שתה רבנו את התה עד תומו ולאחר השעור הכניס רבי דב בער גרוסברג את הכוסות הריקות למטבח. "על מה נסערה הרבנית?" שאל רבי דב בער.

הרבנית הצביעה על הדלפק הצר. שקית הסוכר הלבנה עמדה עליו. "זה המלח של פסח", אמרה.

היה זה מיד לאחר הפסח. המלח של פסח נארז בשקיות לבנות שדמו לאריות הסוכר. "חששתי ששמו מלח בתה, אבל הרב אמר שהכל בסדר. תמהני".. אמרה.

נכנס רבי דב בער ופינה את הכוס של רבו. כמה טיפות נותרו בשוליה. טעם בקצה לשונו ועיוה פניו, התה היה מלוח להבחיל. הביא את הכוס למטבח וסח לרבנית שחששה התאמת. "אבוי", קראה, הדבר עלול לפגוע בבריאותו הרופפת של רבנו. בהתרגשות נכנסה לחדר, לאחר שהתלמידים כבר הלכו.

ומה על מצות **"וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם"**? (דברים ד?)! שאלה. "נדחית היא בכאן", השיבה רבנו בנועם.

שהרי 'נוח לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים' (בב"מ נט.).

מקרה מסוג אחר הובא בפני ה'חזון איש' בענין תפילת מנחה או דרשה. וכך ספור המעשה: מנהג היה בירושלים, שהיה מגיד משרים דורש לפני הצבור בשבת לפני השקיעה. וכיון שהיה הדרשן מאריך לפעמים בדרשתו עד אחר השקיעה, היו כולם מקדימים להתפלל מנחה תחלה.

פעם אחת נודמן, רבי בערל קרויזר זצ"ל לדרשה כזו וישב בין הקהל, אף שטרם התפלל מנחה. בראותו שהשקיעה מתקרבת והדרשה מתארכת, שקל בדעתו מה לעשות, לא רצה לצאת באמצע הדרשה מפאת כבודו של המגיד ולא רצה להשאיר כדי לא להפסיד מנחה. לכן גמר בדעתו לצאת לאט, בהליכה אחורנית עד הפתח וכך עשה.

למחרת היום שם פעמיו לבני ברק. לשאול את פי ה'חזון איש' כיצד היה צריך לנהוג.

נענה ה'חזון איש' בתמיהה לשאלתו: "איני מבין את השאלה, הרי אסור לצאת באמצע דרשה - זוהי הלבנת פנים לדרשן ובזיון תלמיד חכם! ובודאי שתפלת מנחה אינה דוחה ואינה מתירה מעשה זה. בודאי שאסור לצאת!" (הובא בספר 'קצור משפטי השלום'). ■

יעמדו על הברכה

להצלחת ולרפואת העובר של שרה אמה בת ז'קלין

מארקו בן אלידה יזכה לעלות ארצה עם כל משפחתו בקרוב

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"יעלו חסידים בכבוד - ירגו על משכבותם"

"חסד של אמת"
תיקון הנפטרים העולמי
 ע"פ ספר מנחת יהודה למקובל הגדול ר' יהודה פתאיה זצ"ל

- גם - לימוד הוזהר הקדוש
- גם - לימוד משנה - אריות נשמה
- גם - אמירת כל ספר תהלים - עם ז' כוונות ברות
- גם - הקפות לספרי תורה על התביה, עם תקיעת שופרות
- גם - הוסרת שמות הנפטרים בכל הקפה והקפה
- גם - הדלקת נרות נשמה ואמירת השכבה כללית
- גם - נתינת צדקה ואמירת קדיש יתום על-ישראל
- גם - התרת נדרים והתרת קללות

התיקון ע"י מנחם מ"ח שנינו צאצאים בצום גמור ובתענית דיבור עם טלית ותפילין לע"ג שמות הנפטרים בתיקון זה

את התיקון יערוך הרב'ג מעוז ונגדול המקובל האדיר שר בית הוזהר הצדיק רבי **ציון בוגנים** שליט"א ראש מוסדות "יושבת-ציון" השמונאים

ביום שני י"ח כסלו תשס"ט (15.12.08) משעה 10:00 בבוקר בבית הכנסת 'מגן אברהם', רח' רמב"ם, השמונאים

ההשתתפות דרך טלפון להובלת כסף. או צורך להשתתף בתיקון עצמו.

למסירת שמות ופרטים נוספים ארגון החסד:
והי אחיד עמך
0-777-18-18-18
 רח' ירושלים 40 בני ברק 51442

רגע לפני...

אמנון יצחק
 עם הרב שליט"א

אשקלון
ארמונות לב קניון לב
 רח' ההסתדרות 40

הערב מאונטח
 ביום ראשון " כסלו " 07/12/08
 בתחילת שערם 20:00 תחילת התוכנית 20:30
 שדור חי באתר וב'שופר ניוזטל' 0544-007779
WWW.SHOFAR.NET
 כל הזכויות שמורות לראגון "שופר"

הקו למהדרין

'שופר ניוזטל'

בנות שיחורים והוצאות 24 שעות ביממה

054-4007779

052-9997779
057-3777779
050-8007779

מהיום: הרב אמנון יצחק
 איתך בכל מקום ובכל זמן

617 לופק אשק
 מחיר 410 ש"ח

מחיר 120 ש"ח
 ממוסד 30/12/08
 14/12/08 איניני

רחת הגולן +חל דן +קבר הרשב"י
 סויה 32 קפא 22בבא כנסא הציאקוה שנסאלא
 הצרכה צלוזה+הכצאא לוסאלא קיצוני שהאיווי

להרשמה: 03-6765247 050-5290693

הק מוזמנת ליום עין והתעלות רוחנית

שיתקיים א"ה ביום שלישי ט' אב 30/12/08
 בין השעות 9:00-16:00 אה"ג 3

בתוכנית:

- הרבנית כרמלה נאור תחי'
- הרבנית רחל פרץ תחי'
- סיבורה המרתק של בת ה"שיח המוסלמי"- איש חמאס
- ארוחת צהרים עשירה **הכשרה כוללת**
- שירה והרקדה סוחפת עם הזמרת המדרימה לימור בן סימון

לפרטים והרשמה הררשמה בשעת התשלום:
03-6765247 050-5290693

מפתח פרנסה

מאגר ענק של משרות לציבור הדתי והחרדי מכל הסוגים ומכל התחומים

1599 -55 -22 -20

לפרסום באנזי המלך
03-6762226 1313

"יהודי יקר את/ה לא לבדו"

חוברת מידע על מאות שדכנים בארץ ובחול'ל להשאיר שם וטלפון **02-5725678**

משרד עו"ד חוגי צדוק

מומחה למשפט פלילי, מעצרים, הארכות מעצר, מעצרים עד תום ההליכים, עבירות צבא (עריקויות) עבירות צווארון לבן, דיני מיסים, מיסוי, חקירות מע"מ, מס הכנסה ועבירות תעבורה מומחה לדיני משפחה, תביעת מזונות, תביעת משמורת, אימוץ ילדים, צווי הגנה, צווי מניעה, ירושות, צוואות, חוזה מכר ונדל"ן

רחוב מקוה ישראל 5 תל אביב. משרד: 03-5665775, פקס: 0544-870001 נניד 5665776

דדוויס מתכנתים במשרה מלאה

HTML-רמה גבוהה (מוסחה) Javascript,MySQL היכרות עם LINUX-יחרון

יכולת עמידה בתנאי לחץ. העבודה 5 ימים בשבוע א-ה

565-546-533 / 03-6777779

שחרורן

רצועת יד USB 8 ג'יגה

התקן USB עבור רכבים ומחשבים - קל לנשיאה
אינך יכול לשכוח אותו, כיון שהוא ענוד על ידך!

3 ג'יגה - מלאים בסרטים, שירים והרצאות

של הרב אמנון יצחק שליט"א בשווי כ-1000 ₪

ו-5 ג'יגה - פנויים לשימושך!

להזמנות:

'שופר' ארגון להפצת יהדות

טל 03-6777779

9 סרטי DVD

מבראשית

הסטוריה באצטדיון טדי

בניי האומה

זה נס או לא נס

הרצל והציונות

נס מצולם

פיתות בניו ג'רזי

המדענים

פלאי הבריאה

10 הרצאות ב-18 CD

אל תאשים אותי

אמריקה... אמריקה

מדינה סבבה

מליונים מוסלמים סביבנו

סיבו סיבו

רגל פה רגל שם

שמחים בחוץ

אם כל המלחמות

מה ההבדל בין חרדי לדתי לאומי

מהפך גלובלי אוניברסלי

8 שירים

משה הרועה הנאמן 2X

יצחק עולה תמימה

השלום בוא יבוא

התשובה למדינה 2X

ירושלים

שמע ישראל

03-6777779/533
www.shofar.net
Shofar International
כל התנורים \$100
מקבל שחרורן
חינם
דרושים מפיצים לפרטים: